

„Revue de Droit Rural”

Daniel Gadbin, *Cork, vingt ans après: le développement agricole, parent pauvre du développement rural?* (Cork, dwadzieścia lat później: rozwój rolnictwa drugorzędny w stosunku do rozwoju obszarów wiejskich?), RDR 2016, nr 448, s. 1.

W treści artykułu odstępiono od pytań, na które odpowiedzi nie miały istotnego znaczenia dla oceny Deklaracji z Cork 2.0, doprecyzowano zaś inne wątpliwości lub sformułowano nowe. Wskazano na zatarcie się granic i coraz bardziej elastyczny charakter wydatków na rolnictwo i obszary wiejskie, finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Ze względu na bardzo wrażliwą i kontrowersyjną istotę rolnictwa inteligentnego przyjęto, że deklaracja kładzie szczególny nacisk na wyzwania przed nim stojące – rewolucję cyfrową czy zmiany międzypokoleniowe. Autor tekstu zauważa, że skuteczność realizacji priorytetów wszelkich koncepcji rozwojowych zależy w dużym stopniu nie tylko od trafności ich wyboru, ale przede wszystkim od powszechnej ich akceptacji, która uwarunkowana jest aktywizacją społeczności lokalnych.

Thomas Diemer, *Les Jeunes agriculteurs confrontés à la nouvelle agriculture* (Młodzi rolnicy wobec nowego rolnictwa), RDR 2016, nr 444, s. 9–10.

Przeprowadzone przez autora rozważania, dotyczące wyzwań stojących przed młodymi rolnikami we Francji, uprawniają do sformułowania kilku wniosków.

Stwierdza się w nim m.in., że trwałe wyjście z kryzysu rolnictwa będzie jedynie możliwe dzięki zbiorowej współpracy w stymulowaniu zmian strukturalnych różnych sektorów rolnictwa. W celu poprawienia polityki wsparcia młodych rolników zauważono, że powinna ona opierać się na trzech filarach: finansowym, technicznym i ludzkim. Obecnie rolnicy mogą liczyć na dwie formy pomocy – amortyzację środków młodych rolników (DJA) zróżnicowane w zależności od obszaru i formy działalności gospodarczej oraz pożyczki w niższych cenach niż rynkowe. W podsumowaniu wskazano na potrzebę odpowiedniej ochrony prawnej rolników, których zbiory uzależnione są od czynników cyklicznych – zagrożeń klimatycznych i zdrowotnych oraz zmiennych cen.

Hubert Bosse-Platière, *Le droit des contrats prêt à déséquilibrer significativement le droit rural?* (Czy prawo umów może poważnie zdestabilizować prawo rolne?), RDR 2016, nr 447, s. 1–2.

Pojawienie się rozporządzenia z 16 lutego 2016 r. w sprawie reformy prawa umów rodzi liczne wątpliwości i kontrowersje. Są one spowodowane obawami związanymi z wprowadzeniem teorii nieuczciwych warunków w umowach adhezyjnych czy ustaleniem precyzyjnego katalogu działań wobec znaczącej nierównowagi praw i obowiązków stron. Przeprowadzona analiza francuskiego stanu prawnego wykazała, że reforma ta znosi całkowicie negocjacje w sprawie ogólnych warunków zawartości umowy oraz że każda z nich wymaga od stron przestrzegania bezwzględnie obowiązujących przepisów. Debata nie obejmuje wyłącznie prawa rolnego, gdyż dotyczy wszystkich specjalnych imperatyw prawnych, w tym umów dzierżawy czy najmu. Jak wskazuje autor, dzięki zezwoleniom od spółki zarządzania nieruchomościami rolnymi i osadnictwem wiejskim klauzule destabilizujące mogą być uzasadnione w celu zabezpieczenia interesu ogólnego. Rodzi się jednak pytanie, czy pośrednictwo i bezpieczeństwo nie są jedynie obawami kupujących, którzy będą odtąd sądownie „skarżyć ręce, które ich karmią”.

Laure Abramowitch, *L'alimentation saine dans la nouvelle politique de l'alimentation: à quel «sain» se vouer?* (Zdrowa żywność w polityce żywnościowej: dokąd zmierza?), RDR 2016, nr 444, s. 19–23.

Przedmiotem rozważań są prawne aspekty polityki żywnościowej, która opisana została w Kodeksie rolnym i rybołówstwa, oraz nowe jej cele dotyczące dostępu do zdrowego żywienia. Na złożoność kwalifikacji prawnej omawianych zagadnień składa się według autorki nie tylko żywienie, ale również aspekty sanitarne, odżywcze, sensoryczne czy nawet religijne, które należałoby uwzględnić. Za podjęciem niniejszych rozważań przemawiają zwłaszcza względy poznawcze oraz względy ochrony zdrowia ludzi. Otwartą kwestią pozostaje jednak to, w jaki sposób przepisy poradzą

sobie z sektorem spożywczym w kontekście prawa wyżywienia. Analizowane projekty znajdują swe uzasadnienie w celach, które przyświecają inicjatywie wprowadzenia zamierzonych regulacji.

Raymond Le Guidec, *Dix ans de la réforme des successions et des libéralités: quelles applications pour la transmission de l'exploitation agricole?* (Dziesięć lat reformy prawa spadkowego i darowizn: jakie zastosowania w dziedziczeniu gospodarstw rolnych?), RDR 2016, nr 445, s. 1–2.

Reforma prawa spadkowego i darowizn została wprowadzona w celu uregulowania dziedziczenia gospodarstw rolnych jako składnika spadku oraz zapewnienia gospodarstwom ciągłości i trwałości funkcjonowania. W świetle przeprowadzonych analiz okres dziesięciu lat zaledwie, według autora, nie jest wystarczający, by móc orzekać o słuszności czy dokonać jakichkolwiek podsumowań. Zauważono jednakże pojawienie się nowych technik związanych z pochodnym nabywaniem własności oraz odnotowano, że od 2012 r. znacznemu usztywnieniu uległy progi podatkowe do kwoty 100 000 €

Daniel Gadbin, *La PAC 2014–2020 à l'épreuve de la crise* (Wspólna Polityka Rolna 2014–2020 poddana próbie kryzysu), RDR 2016, nr 444, s. 1–2.

Na wstępie rozważań autor wylicza przyczyny ekonomiczne oraz instytucjonalne kryzysu Wspólnej Polityki Rolnej. Wymienia powrót do nadprodukcji, obkurczanie się sektorów wraz z obniżeniem popytu zewnętrznego spowodowanego przyczynami dyplomatycznymi – rosyjskim embargiem oraz spadkiem popytu chińskiego, zwiększoną konkurencją eksportową oraz nadmierną eksploatacją zasobów, nieprzemysłane inwestycje czy drogie technologie. Ważną kwestią jest określenie ryzyka, które obciąża rolnictwo ze względu na konsekwencje porozumień z Mercosur, Kompleksową Umowę Gospodarczo-Handlową czy Transatlantyczne Partnerstwo w dziedzinie Handlu i Inwestycji. Autor poddaje krytyce Wspólną Politykę Rolną, która zbyt długo zwlekała z wprowadzaniem zmian wobec nierównoważonych sposobów produkcji, które należało stopniowo reformować od 1999 r. W konsekwencji autor zwraca uwagę na znacznie mniejszy stopień zaangażowania władz unijnych w politykę rolną. Zjawisko to jest, jak stwierdza, spowodowane pewnym manieryzmem zarządzających.

Jacques Foyer, *Le bail rural entre hier et avant-hier* (Dzierżawy gruntów rolnych na przestrzeni lat), RDR 2016, nr 446, s. 1.

Problematyka dzierżawy gruntów rolnych na przestrzeni lat jest bardzo rozbudowana. Przedmiotem prowadzonych rozważań są dwa akty prawne: pierwszy z 17 paź-

dziennika 1945 i drugi z 13 kwietnia 1946 r. Celem analizy jest próba wyjaśnienia wątpliwości związanych z zakresem przedmiotowym czynszu dzierżawnego między wydzierżawiającym a dzierżawcą. Istnieje wiele problemów, które sprawiają, że zagadnienie to jest niełatwe do uregulowania, w szczególności w świetle komentarzy Riperta, Savatiera czy Desboisa. Dlatego rozbudowuje się definicję, a także używa niedookreślonych i nieostrych zwrotów, co uzasadnia też kontekst społeczno-historyczny obowiązujących aktów prawnych.

Opracowanie: ZOFIA FRĄCKOWIAK

PRZEGLĄD PRAWA ROLNEGO

NR 2 (19) – 2016, 292-295

DOI: 10.14746/ppr.2016.19.2.20